

Vogelwerkgroep De Haeselaar

Secretarieel jaarverslag 2025

Tellingen

Ook in 2025 werden door een aantal leden van onze werkgroep vogels geteld. Naast de BMP-, LTT- en PTT-tellingen, werd er ook weer vanaf de trektelepost Aan de Majoor geteld.

Het jaarlijks tellen van vogels in een bepaald gebied, geeft een goed inzicht over de stand van zaken met betrekking tot bepaalde vogelsoorten. Hoe gaat het met die vogelsoort; gaat deze voor- of achteruit of blijven de aantallen ongeveer hetzelfde? Juist hiervoor zijn deze tellingen bijzonder van belang. Een mooi voorbeeld hiervan zijn de jarenlange tellingen in en rondom de Doort; we weten vrijwel exact welke vogels er zitten.

Alle telgegevens worden doorgestuurd naar Sovon.

Sovon is de landelijke organisatie die ontwikkelingen in aantallen en verspreiding van vogels in kaart brengt. Als er met betrekking tot een bepaalde vogelsoort veranderingen zijn, dan wordt onderzoek gedaan naar de oorzaak hiervan.

In 2025 zijn tussen 12 juli t/m 30 november, vrijwel dagelijks, de trekvogels geteld.

In totaal is de telpost Aan de Majoor 433 uur bezet geweest met 1 tot 6 tellers.

In deze periode zijn 706.725 vogels geteld, wat neerkomt op een gemiddelde van 1632 vogels per uur. Dit aantal is bijzonder hoog; het op twee na hoogste aantal per uur sinds 2002.

Opmerkelijk waren dit seizoen de waarnemingen van een grote zaagbek, een Siberische boompieper en een winterkoning. Dat een winterkoning als trekvogel opgemerkt werd is voor het eerst. De Siberische boompieper werd gedetermineerd met behulp van de opname met een geluidsrecorder. Voor meerdere soorten zijn dagrecords gebroken. Zie hiervoor de website 'trektellen.nl'.

Bij de inventarisatie van de nestkasten bij abdij Lilbosch bleek dat de vogelsoorten (o.a. pimpel- en koolmees en boomklever) ook dit jaar weer trouw gebruik hebben gemaakt van deze broedgelegenheid. Van de 12 nestkasten, waren er maar liefst 10 bezet. Dat het de ringmus kennelijk goed bevalt, blijkt wel uit het gegeven dat we in één van de nestkasten weer een broedgeval vast konden stellen; voor het 3e jaar op rij. (bron: Ton Leurs)

Pimpelmezen

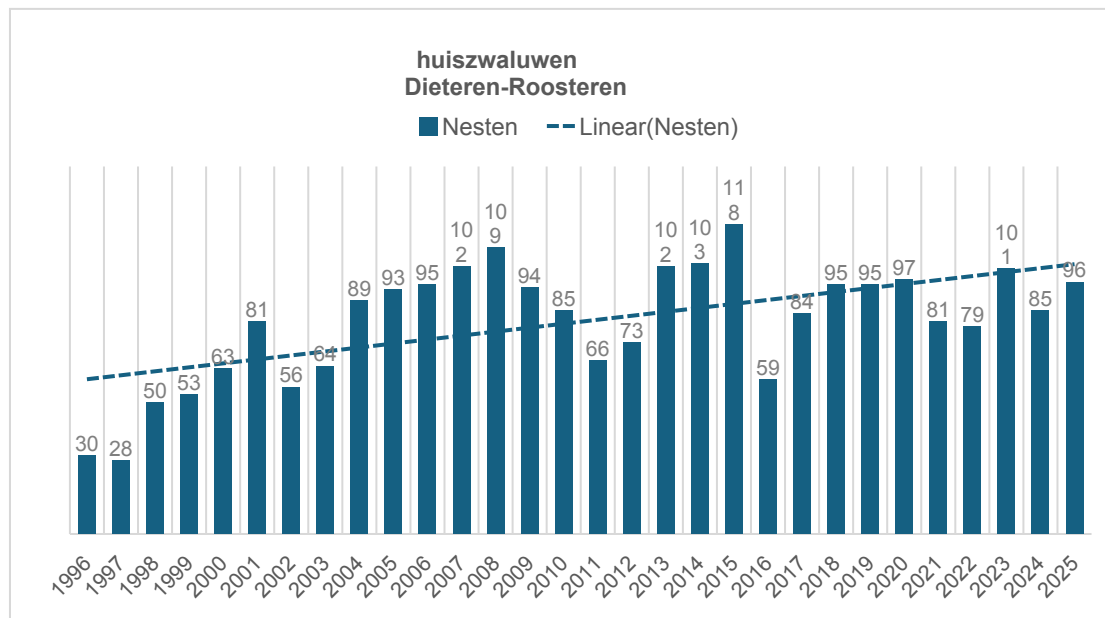
Het najaar van 2025 kenmerkte zich door een plotselinge grote toename van pimpelmezen. Uit ringonderzoek op verschillende plaatsen in Nederland bleek dat deze vogeltjes afkomstig waren uit Oost-Europa en Noord-Oost Europa. Vermoedelijk zijn ze vanwege een tekort aan voedsel aldaar weggetrokken en hebben ze onze tuinen en bossen massaal bezet. Op telpost Aan de Majoor werden tussen 15 oktober en 7 november maar liefst 18.148 pimpelmezen geteld.

Met dit enorme aantal vogels werd landelijk de 6e plaats van alle telposten in Nederland ingenomen. (bron trektellen: Paul Evers)

Huiszwaluwen

In verschillende delen van de gemeente Echt-Susteren zijn ook dit jaar weer de huiszwaluwen geteld. Gelukkig kenden de huiszwaluwen in Maria-Hoop een goed jaar. Er werden maar liefst 28 bewoonde nesten geteld. Omdat het aantal bewoonde nesten de laatste jaren telkens rond de 20 schommelt, is dit een behoorlijke toename. (bron: Paul Evers)

Ook dit jaar kon de langjarige reeks van huiszwaluwtellingen in Dieteren-Roosteren weer aangevuld worden. Met 96 bewoonde nesten in 2025, kenden we een kleine toename ten opzichte van het jaar daarvoor. Zie hiervoor de tabel.

Bron: John Roemen-Jos Bontemps

Uilen

Voor het tweede jaar op rij, was 2025 voor onze uilen (vooral bos- en kerkuil) een moeilijk jaar.

Er was weinig voedsel beschikbaar, waardoor er minder eieren gelegd werden. Een aantal koppels bos- en kerkuilen is zelfs helemaal niet aan broeden toegekomen.

Dit had tot gevolg dat er bij de kerkuilen slechts 4 broedsels werden geteld. Van deze broedsels is er één mislukt en konden er uiteindelijk 8 jonge kerkuilen succesvol uitvliegen.

Steenuilen hadden, omdat ze niet alleen afhankelijk zijn van muizen, niet veel last van voedseltekort. Het aantal eieren was over het algemeen wel wat kleiner dan in andere jaren.

Bij de steenuilen hebben we 43 territoria vastgesteld en werden 75 nestkasten gecontroleerd. In deze nestkasten werden 32 nesten aangetroffen. Daarbuiten werden, op natuurlijke plekken zoals boomholtes of onder daken van schuren en dergelijke, nog aanwijzingen gevonden voor 9 nesten. Het aantal succesvol uitgevlogen jongen was met 71 aanmerkelijk hoger dan de 52 die we in 2024 mochten verwelkomen.

Het aantal territoria van bosuilen bedroeg 23. Het lijkt erop dat de bosuilen, ondanks het voedselgebrek in 2025, het goed doen. Jaarlijks zien we in elk geval een toename van het aantal territoria binnen de gemeente Echt-Susteren. Een klein aantal van hen broedt in nestkasten. In 2025 werden 3 nesten vastgesteld, waaruit 8 juvenielen succesvol zijn uitgevlogen.

Bron: Geco Visscher

Ledenaantal

Het ledenaantal van de vereniging nam in 2025 toe van 43 naar 47.

Hierbij zijn ook steunende leden, die geen actieve 'vogelaar' zijn. Veel van hen zijn door het plaatsen van nestkasten voor steen- of kerkuil gastgever voor deze vogels. Daarmee leveren ze een praktische en belangrijke bijdrage aan de bescherming van vogels. Anderen vinden het belangrijk om de activiteiten van onze vereniging financieel te ondersteunen.

Voor al die bijdragen, in welke vorm dan ook: veel dank!

Activiteiten

In januari 2025 werd een lezing gegeven over steen- en kerkuilen. Gelet op het aantal bezoekers een 'schot in de roos', dat voor herhaling vatbaar is.

Omdat er geen aanmeldingen waren, moest helaas besloten worden om een excursie naar natuurgebied De Luysen niet door te laten gaan.

Net als in eerdere jaren werd ook in het afgelopen jaar weer een les in de Nederlandse taal voor kinderen van de basisschool op het AZC gegeven. Aan de hand van het thema 'uilen en andere vogels', hebben deze kinderen weer wat Nederlandse woorden geleerd en hebben ze tegelijkertijd iets gehoord over het belang van liefde voor de natuur.

Wet- en regelgeving

In verband met gewenste aanpassingen van bebouwing op een terrein in Maria-Hoop waar steenuilen een territorium hebben, werd op verzoek een rapportage opgesteld. Ook nu weer bleek dat het jarenlang verzamelen van gegevens van groot belang is. In de rapportage is uitleg gegeven over wet- en regelgeving. Omdat een bestaande nestkast (rust- en broedgelegenheid) weggehaald zou moeten worden, is in de rapportage advies gegeven over vrij eenvoudig te realiseren mogelijkheden tot compensatie.

In de loop van 2025 is vastgesteld dat de regelgeving binnen de gemeente Echt-Susteren het mogelijk maakt om op eigen terrein een kampeermiddel (caravan-tent) te plaatsen. Dit houdt in dat een eigenaar van een natuurgebied (bijv. een bos) aldaar een caravan of tent kan plaatsen en er kan recreëren. Dit lijkt ons niet in het belang van vogelbescherming of behoud van biodiversiteit. Reden voor onze vogelwerkgroep om in actie te komen. Inmiddels wordt door de gemeente beoordeeld of een door ons voorgestelde wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening gerealiseerd kan worden.

Proef camera's

Het openen en controleren van een nestkast van kerkuilen is niet zonder risico. Op de eerste plaats gaat het hierbij om de veiligheid van de controleur. De nestkast hangt soms op een lastig bereikbare plaats en op grote hoogte. De controleur moet de ladder vaak loslaten om met 2 handen een deksel of zijschot te openen. Vaak ontstaat hierbij een onveilige situatie.

Bovendien veroorzaakt het openen van een nestkast stress bij de daarin broedende kerkuil.

De verstoring kan soms, in de vroege eifase, zo groot zijn dat een broedsel verlaten wordt en dus mislukt. Ook dat moeten we natuurlijk voorkomen.

Het gebruik van camera's bij die controles zorgt voor meer veiligheid, zowel voor de controleur als voor de kerkuilen.

In 2025 is gestart met de proef om camera's te plaatsen in een aantal, moeilijk bereikbare, nestkasten voor kerkuilen.

De camera staat altijd uit, behalve als deze, via een aangesloten monitor, voeding krijgt.

Aan de camera zitten kabels die tot de begane grond gaan. Daar kan een monitor worden aangesloten en kan 'live' naar de situatie in de nestkast gekeken, worden.

De eerste resultaten zijn hoopgevend.

In 2026 wordt de proef voortgezet en zo mogelijk uitgebreid.

Het aanschaffen van de camera's kost geld en is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van [Vogelwacht Limburg](#).

Geco Visscher

